

ادامه از صفحه اول

فیرحی و وضعیت اندیشه سیاسی اسلام

کتاب «فربه‌تر از ایدئولوژی» درصدد است نشان دهد قرآنت‌متفکرانی مانند دکتر شریعتی ایدئولوژیک است؛ درحالی‌که دین فربه‌تر از ایدئولوژی به نظر می‌رسد. استاد ملکیان به این نقد اشکال کرده که دین به خودی خود ایدئولوژیک هست و شریعتی نمی‌توانسته آن را ایدئولوژیک کند (چون تحصیل حاصل است). تری ایگلتن اشاره کرده که ایدئولوژی ۱۵ معنا دارد. درحالی‌که این نقد به شریعتی وارد است که دین را ایدئولوژیک کرده، باید یادآور شد که این اصطلاح نزد او (مجموعه عقاید- انقلابی-) و ناقد او، یعنی دکتر سروش (اندیشه‌های باطل بدون دلیل- تعریف مارکسیستی-) و استاد ملکیان (گزاره‌های بدون دلیل عقلی، همانند گزاره‌های دینی و وحیانی) به سه معنای متفاوت به کار رفته است. مثال دیگر «جامعه مدنی» است که ادعا شده ریشه در «مدینه‌النبی» دارد؛ یعنی مفهوم برساخته در دوران مدرن ریشه در مفاهیم اسلامی دارد! داستان «مردمسالاری دینی» نیز این‌گونه است. برخی متفکران اصولگرای گفته‌اند اگر معنای مردم‌سالاری دینی به این معنای خاص باشد، ما هم به آن اعتقاد داریم! آیت‌الله جوادی‌آملی، در آخرین خطبه خود در قم در سال ۱۳۸۸ بیان کرد که تفکیک قوا مفهومی است که قبل از آن که شرع بر آن مهر صحت بگذارد، عقل به آن حکم کرده است. این در حالی است که اساسا براساس نظریه کلاسیک اسلامی نمی‌توان به تفکیک قوا، به معنای رایجش، اعتقاد داشت. در مباحث سیاسی نیز به‌راحتی از دو واژه «اصلاح‌طلبی» و «اصولگرایی» استفاده می‌کنیم؛ درحالی‌که تعریف متحفی از آن ارائه نمی‌کنیم. اگر اصلاح‌طلبی یکی از مؤلفه‌های اصولگرایی باشد، در عرض و در مقابل هم قرار نمی‌گیرند.

۲- آشفتگی روشی: در این زمینه نیز به مواردی چند بسنده می‌شود. نظریه سیستم‌ها نمی‌تواند بر نظام خلافت و امامت- مفهومی اندیشه‌های که در طول چند قرن تداوم داشته- تطبیق داده شود. ترکیب روش‌ها به خودی خود امری معقول است و به همین هم‌روی روش شناختی سازگاری دارد. البته، شرط ترکیب روش‌ها آن است که مبانی معرفت‌شناختی آنها تعارض نداشته باشند. پست‌مدرنیسم (و فوکو)، از این جهت با هرمنوتیک در تضاد است که اولی معنادار و دومی به دنبال کشف معناست. اساسا نگاه ابزاری به روش توجیه معرفت‌شناختی ندارد. مثال دیگر، مکتب جماعت‌گرایی است که به اشتباه به‌عنوان روش هم از آن یاد شده است. همان‌گونه که مایکل سندل اشاره می‌کند چیزی به نام «روش جماعت‌گرایی» نداریم. همچنین است هرمنوتیک هستی‌شناسانه که هرگز نمی‌تواند ایجاد روش‌شاسانه داشته باشد.

۳- جایگاه فقه سیاسی: استاد مطهری بر این باور بود فقه متورم شده است. در عصر جمهوری اسلامی، فقه سیاسی متورم‌تر از قبل ارزیابی می‌شود. ادعای حداکثری نسبت به اعتبار دین و فقه نیاز به بررسی و نقد جدی دارد. فقه سیاسی اساسا نمی‌تواند نظریه دولت داشته باشد. درحالی‌که کتاب «فقه سیاسی» آیت‌الله عمید زنجانی ۱۳ نوع «دار» را مطرح می‌کند، آیت‌الله حیدری آنها را به دو نوع (دارالاسلام و دارالکفر یا دارالحرب) کاهش می‌دهد. همان کتاب

مدعی است براساس فقه سیاسی از «هر نوع کمک» به جنبش‌های اسلامی حمایت می‌کنیم و درعین‌حال در امور داخلی کشورها دخالت نمی‌کنیم! مثال دیگر اقوال مختلف فقهایی شیعه درخصوص جهاد ابتدایی است. در این زمینه، اقوال مختلف و حتی متعارضی وجود دارد، به شکلی‌که به ضرورت پژوهش در این زمینه را دوجندان می‌کند. در کتاب «بردگی در اسلام» (سال ۱۳۹۳) از استاد مطهری، این موضوع مطرح شده که اگر کشورها شیعه نخواهد یا ما بچنگد، صرفا به دلیل نپذیرفتن توحید می‌توانیم به مردم آنجا حمله کنیم؛ مسئله دیگر آن است که برخی فقها باری دوجندان بر دوش فقه گذاشته‌اند. به‌طور مثال، دلبلی وجود ندارد که ثابت کنیم تحزب از نظر فقهی واجب شرعی دارد.

۴- نامشخص بودن اندیشه برخی متفکران: انتظار این است که اندیشه سیاسی اسلام کتب مرجعی داشته باشد، به شکلی‌که دانش‌پژوهان بتوانند اقوال مختلف را در آنجا پیدا کنند. به نظر می‌رسد ابهام‌هایی درخصوص اندیشه سیاسی برخی متفکران وجود داشته باشد. به‌طور مثال، نسبت دو کتاب میرزای قمی با نسبت به دو کتاب شیخ انصاری و دیدگاه اندیشه آیت‌الله برجوردی نیاز به تفحص بیشتر دارد. حتی درباره اندیشه سیاسی استاد مطهری، برخی معتقد به ولایت فقیه و برخی به نظارت قائل شده‌اند. آیا آیت‌الله منتظری در اواخر عمر نظری دیگری پیدا کردند، به شکلی‌که بتوان از منتظری اول و دوم سخن گفت؟ در این زمینه بیش از یکی، دو مقاله وجود ندارد! آیا انتقادات استاد فیرحی به اسلام سیاسی در کتاب «دولت مدرن و مشیر» است. ایشان در طول زمان همواره به اعتبار فقه سیاسی قائل بوده‌اند؛ بنابراین نمی‌توان از فیرحی اول و دوم سخن گفت.

۵- اسلام سیاسی و غیرسیاسی: یکی از مباحث مهم در حوزه اندیشه سیاسی اسلام، تمایز بین اسلام سیاسی و اسلام غیرسیاسی است.

ادامه در صفحه ۴

ادامه از صفحه اول

مهرشاد ایمانی؛ اخیرا صادق زیباکلام، استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران، با سفیر فرانسه دیداری داشته است که مورد هجمه برخی نیروها قرار گرفت؛ دیداری که به گفته خودش یک ملاقات عادی بوده و هیچ حرف مگویی در آن مطرح نشده است. حالا برای دانستن جزئیات بیشتر از این دیدار و البته علت حملات رسانه‌ای تازه برخی نیروها به او، ساعتی را با این استاد دانشگاه به گفت‌وگو نشستیم که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

آقای دکتر، دیدار اخیر شما با سفیر فرانسه کلی حاشیه‌ساز شده است؛ قدری از این دیدار برابمان بگویید.

ملاقات با سفرای کشورهای خارجی از دوم خرداد سال ۷۶ آغاز شد؛ زمانی که من یک سری مقالات در روزنامه‌های دوم خردادی مانند جامعه، طوس، عصر آزادگان و… می‌نوشتیم. با انتشار این مقالات تماس‌هایی از سفارت‌های کشورهای غربی مانند آلمان، فرانسه، انگلیس، سوئد و سوئیس با من گرفته می‌شد و می‌گفتند که سفیر یا نفر دوم سفارت یا مسئول سیاسی سفارت می‌خواهد با شما ملاقات داشته باشد. من در ابتدا مردد بودم که اگر چنین ملاقات‌هایی داشته باشم، وزارت خارجه و وزارت اطلاعات مشکلی خواهند داشت یا خیر؟ به همین دلیل برای آقای علی بونسی، وزیر اطلاعات وقت و آقای کمال خرازی، وزیر خارجه وقت، نامه‌ای ارسال کردم و نوشتم که از سفارت‌ها درخواست ملاقات برای من آمده است؛ آیا ملاقات با مقامات سفارت ایرادی دارد یا خیر؟ مدتی صبر کردم تا پاسخی دریافت کنم اما هیچ پاسخی از سوی وزارت اطلاعات و وزارت امور خارجه برای من نیامد. من هم پیش خود گفتم سکوت علامت رضایت است؛ پس به درخواست‌های ملاقات پاسخ مثبت دادم. البته بعد از آن، هربار که سفیری درخواست ملاقات می‌داد، بازم به به وزارتخانه‌های مذکور نامه می‌نوشتم که قرار است در فلان روز با فلان سفیر ما مقام سفارت در دانشگاه یا سفارتخانه دیدار داشته باشم و خودم می‌رفتم و نامه‌ها را با پست سفارشی به وزارت اطلاعات و وزارت امور خارجه ارسال می‌کردم. هیچ‌وقت هم تماسی از مقامات با من گرفته نمی‌شد که مثلا دیدار با سفیر این یا آن کشور غربی منعی دارد. به میهمانی‌های سفارتخانه‌ها هم دعوت می‌شدم؛ مثلا هیئت نمایندگان پارلمان انگلیس به ایران آمده بود و از من و چند فرد دیگر برای حضور در آن میهمانی دعوت می‌کردند که همه اینها را به مقامات اطلاع می‌دادم و آنها هم نفیا حتی تذکری هم به من نمی‌دادند، البته به‌جز یک‌بار که سفارت قطر به منسایت جشن تاج‌گذاری حاکم این کشور من را به میهمانی سفارت دعوت کرد که قبل از رسیدن دعوت‌نامه به دستم، از وزارت خارجه تماس گرفتند که به این مراسم نو که من هم نرفتم و همین حالا هم همین‌طور است و اگر هر مقامی بگوید که با فلان سفیر دیدار نکن یا به فلان میهمانی نرو، حتما حرف‌فرشان را گوش می‌دهم؛ بنابراین اصلا

سیاست

سید جاسوس

زیباکلام در گفت‌وگو با «شرق» از دیدارش با سفیر فرانسه می‌گوید

سند جاسوسی من!

درباره دیدار با سفرا به بونسی و خرازی نامه می‌نوشتم

موضوع پیچیده‌ای در میان نبوده و نیست و مقامات امنیتی و وزارت خارجه از همه این دیدارها اطلاع دارند. حالا اینکه یک عده می‌گویند مثلا یک دیدار ساده با سفیر فرانسه را طوری جلوه دهند که انگار حرف‌های مگویی در آن دیدار مطرح شده و من اطلاعات خاصی به غربی‌ها می‌دهم، صرفا مشکل ملاقات‌هایی داشته باشم، وزارت خارجه و وزارت اطلاعات مشکلی خواهند داشت یا خیر؟ به همین دلیل برای آقای علی بونسی، وزیر اطلاعات وقت و آقای کمال خرازی، وزیر خارجه وقت، نامه‌ای ارسال کردم و نوشتم که از سفارت‌ها درخواست ملاقات برای من آمده است؛ آیا ملاقات با مقامات سفارت ایرادی دارد یا خیر؟ مدتی صبر کردم تا پاسخی دریافت کنم اما هیچ پاسخی از سوی وزارت اطلاعات و وزارت امور خارجه برای من نیامد. من هم پیش خود گفتم سکوت علامت رضایت است؛ پس به درخواست‌های ملاقات پاسخ مثبت دادم. البته بعد از آن، هربار که سفیری درخواست ملاقات می‌داد، بازم به به وزارتخانه‌های مذکور نامه می‌نوشتم که قرار است در فلان روز با فلان سفیر ما مقام سفارت در دانشگاه یا سفارتخانه دیدار داشته باشم و خودم می‌رفتم و نامه‌ها را با پست سفارشی به وزارت اطلاعات و وزارت امور خارجه ارسال می‌کردم. هیچ چیز محرمانه‌ای نمی‌گویم و نه در اختیار دارم که مطرح کنم.

آقای شما از این میزان حمله به شما در بی دیدار با سفیر فرانسه را در چه می‌دانید؟
من تصور می‌کنم اگر یک استاد نزدیک به تندرخوا که گرفتارنش دفاع از وضع موجود است با سفیر فرانسه دیدار می‌کرد، آب از آب تکان نمی‌خورد و هیچ تیغ و تیشه‌ای بیرون نمی‌آمد و واکنشی را در پی نمی‌داشت اما وقتی من با یک سفیر دیداری محترمانه و معمولی دارم، بسیاری حسادت می‌کنند که مگر این زیباکلام چه کسی است که سفیر فرانسه و همسرش به ویلایش در میگوین می‌روند؟ و پیش خود می‌پرسند پس چرا ما مورد توجه آنها نیستیم؟ بنابراین حتما حسادت بخش مهمی از پروژه تخریب من را تشکیل می‌دهد؛ از نسوی دیگر به‌طورکلی با سخنان و مواضع من مشکل دارند و چون از حرف‌های من درباره مسائل مختلف خوششان نمی‌آید، هر بهانه‌ای پیدا می‌کنند، توپخانه‌های رسانه‌ای خود را روشن می‌کنند و من را نشانه می‌روند.

ما شما اشاره کردید که بحث‌هایی عادی را که

سال نوزدهم • شماره ۴۱۴۰ رونا

روزنه

درخواست نمایندگان برای رأی‌گیری علنی درباره طرح شفافیت آرای نمایندگان ۹ ماه تردید در شفافیت

• شوق؛ برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به هیئت‌رئیس مجلس خواستار رأی‌گیری شفاف در خصوص طرح شفافیت آرای نمایندگان شده‌اند تا شاید این‌گونه شناسن تصویب این طرح را افزایش دهند. نزدیک به دو ماه است که نمایندگان هر هفته از در دستور کار قرارگرفتن طرح خبر می‌دهند اما هفته به پایان می‌رسد و خبری نمی‌شود. طرح شفافیت آرای نمایندگان یکی از نخستین طرح‌هایی بود که در مجلس یازدهم اعلام وصول و در بهمن سال ۹۹ در صحن مجلس رسیدگی شد. نامش به‌نوعی با هویت این مجلس گره خورد. اصولگرایان تصویب طرح شفافیت بسیار راه انداختند و مدعی شدند مجلس یازدهم آمده تا پارلمان را وارد اتاق شیشه‌ای کند. نمایندگان مدعی بودند طرحی که مجلس قبل دست رد به آن زده، با قاطعیت در این مجلس تصویب می‌شود. در بهمن‌ماه گذشته، کلیات طرح شفافیت نمایندگان با وجود شعارهای اصولگرایان تصویب نشد؛ اتفاقی که از دوگانگی حرف و عمل اصولگرایان حکایت داشت. درحالی‌که اصولگرایان در زمان رد فوریت طرح شفافیت در مجلس دهم به اصلاح‌طلبان تاخندند که از شفافیت گریزان‌اند و تندترین نقدها را نثار نمایندگان مجلس دهم کردند. این‌بار در برابر رد کلیات طرح سکوت پیشه کردند و در نهایت از بررسی دوباره آن در صحن سخن گفتند. حدود ۹ ماه از آن زمان می‌گذرد اما هنوز خبری از بررسی مجدد این طرح در صحن علنی مجلس نیست و فقط گفته شده در نوبت رسیدگی اروپایی مانند آنچه در ایران می‌بینیم، می‌توانند حرف‌شنوی از دولت نداشته باشند.

آفرین بر موضوع اخیر خود شما هم همیشه در معرض حمله‌های متعدد هستید.

بله و دیدار با سفیر فرانسه بهانه است؛ مشکل جای دیگری است. من انتقاداتی را مطرح می‌کنم که به مذاق برخی نیروها خوش نمی‌آید و تلافی‌اش را بعد از دیدار با سفیر درمی‌آورند که آمده ویلای میگوین و من و آبگوشت خورده است. ببینید که در چندسال اخیر چه مشکلاتی را من تجربه کردم. و بعد ماجرای حمله امید حساب من منسود شد و بعد از کلی بازرسی که هیچ مورد خلافی پیدا نشد و همه هزینه‌ها با همه پول‌هایی که جمع شده بود، هم خوانی داشت، حساب من باز شد؛ دوباره بعد از شش ماه حساب بسته شد. بعد از کلی پیگیری گفتند شما باید بروید و نامه‌ای از هلال‌احمر بگردید که این نهاد شما را به رسمیت می‌شناسد؛ منی که سه، چهار سال دهکده امید را پیش برده بودم و تازه می‌گفتند که هلال‌احمر باید شما را به رسمیت بشناسد. این یکی از موضوعاتی است که واقعا من را خسته کرد؛ چه رسد در موضوعات سیاسی که هر اظهارنظر من منشا حمله برخی نیروها می‌شود.

آ حرف بیاانی؟

تندرخوا چشم‌بیندن من را ندارند و ناراحت می‌شوند که زیباکلام مدام نسبت به سیاست‌های آنها انتقادی می‌کند، وگرنه یک دیدار ساده با یک سفیر که حرف‌های خیلی عادی‌ای هم ردوبدل شده است، هیچ حساسیت ویژه‌ای ندارد و حتی همان‌هایی که به من حمله می‌کنند هم این را می‌دانند.

پس ایجاد ساختار نظارتی مناسب بحث مهمی است. او همچنین با انتقاد از اینکه قیمت‌گذاری‌ها در اقتصاد ما دستوری است، عنوان کرد: «این‌گونه قیمت‌گذاری موجب رانت و فساد در اقتصاد می‌شود که این موضوع در بازار سرمایه نیز خودش را نشان می‌دهد.»

مصطفی طاهر، نماینده زنجان نیز درباره وضعیت بازار بورس، گفت: «سیاست‌های غلط دولت قبل باعث وضعیت فعلی بورس و ازبین‌رفتن اعتماد مردم شد. وزیر اعلام کرد که باید برای برگرداندن اعتماد مردم ثبات اقتصادی ایجاد شود که این به تهنایی قابل قبول نیست و اقدام عملی لازم است.»

غنی نظری، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس نیز خطاب به وزیر اقتصاد گفت: «سرمایه مردم در این بازار دود شد. آقای خاندوزی شما چه کاری برای اقشار مختلف مردم در این بازار انجام دادید؟ شما می‌گویید اظهارنظر نمایندگان و متخصصان باعث زیرش بورس می‌شود. این چه بورسی است که با یک اظهارنظر این‌گونه دچار تغییراتی می‌شود.»

وزیر اقتصاد: ام‌دی‌عاملر بانک‌ها تعهد کردیم
وزیر اقتصاد همچنین پس از اظهارنظرهای نمایندگان گفت: «متأسفانه در این مدت در بخش بانکی کوتاهی نظارتی وجود داشته است اما از مدیران عامل بانک‌های دولتی تعهد گرفته‌ایم که به هیچ عنوان به حوزه سفته‌بازی‌ها و سوداگری‌های بازارهای دارایی ورود نکنند. دغدغه مشترک دولت و مجلس شورای اسلامی این است که این ضعف نظارتی که در گذشته بوده رفع شود.»

او همچنین به موضوع تزییق و برداشت بازار اوراق اشاره کرد و افزود: «در اصل این دو موضوع رقب یکدیگر نیستند ولی عده‌ای احساس می‌کنند که این‌گونه است اگرچه به دلیل توجهی که به حمایت از بازار سرمایه و سهام‌داران داریم تلاش است که دولت کسری بودجه سال ۱۴۰۰ را از طریق بازار بورس جبران نکند.»

رئیس مجلس هم پس از سخنان خاندوزی از دولت و وزیر اقتصاد خواست که هرچه سریع‌تر وضعیت بازار سرمایه را ساماندهی کنند.

محمدباقر قالیباف گفت: «ما توقع داریم بانک مرکزی در این حوزه با دیگر

بخش‌ها هماهنگ باشد و سیاست‌های دولت هم مشخص، شفاف و روشن باشد. رئیس‌جمهور قول داده بود که سیاست‌های روشن اقتصادی را به مجلس اعلام کند. این کار انجام شد چراکه این مهم توقع مجلس از دولت

است. او همچنین به خاندوزی گفت که از شما انتظار داریم به این مباحث توجه کنید و ابزار پوشش ریسک بورس و حمایت از سهام‌داران خرد را

مورد توجه قرار دهید.

شرق

سال نوزدهم • شماره ۴۱۴۰ رونا

روزنه

درخواست نمایندگان برای رأی‌گیری علنی درباره طرح شفافیت آرای نمایندگان ۹ ماه تردید در شفافیت

• شوق؛ برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به هیئت‌رئیس مجلس خواستار رأی‌گیری شفاف در خصوص طرح شفافیت آرای نمایندگان شده‌اند تا شاید این‌گونه شناسن تصویب این طرح را افزایش دهند. نزدیک به دو ماه است که نمایندگان هر هفته از در دستور کار قرارگرفتن طرح خبر می‌دهند اما هفته به پایان می‌رسد و خبری نمی‌شود. طرح شفافیت آرای نمایندگان یکی از نخستین طرح‌هایی بود که در مجلس یازدهم اعلام وصول و در بهمن سال ۹۹ در صحن مجلس رسیدگی شد. نامش به‌نوعی با هویت این مجلس گره خورد. اصولگرایان تصویب طرح شفافیت بسیار راه انداختند و مدعی شدند مجلس یازدهم آمده تا پارلمان را وارد اتاق شیشه‌ای کند. نمایندگان مدعی بودند طرحی که مجلس قبل دست رد به آن زده، با قاطعیت در این مجلس تصویب می‌شود. در بهمن‌ماه گذشته، کلیات طرح شفافیت نمایندگان با وجود شعارهای اصولگرایان تصویب نشد؛ اتفاقی که از دوگانگی حرف و عمل اصولگرایان حکایت داشت. درحالی‌که اصولگرایان در زمان رد فوریت طرح شفافیت در مجلس دهم به اصلاح‌طلبان تاخندند که از شفافیت گریزان‌اند و تندترین نقدها را نثار نمایندگان مجلس دهم کردند. این‌بار در برابر رد کلیات طرح سکوت پیشه کردند و در نهایت از بررسی دوباره آن در صحن سخن گفتند. حدود ۹ ماه از آن زمان می‌گذرد اما هنوز خبری از بررسی مجدد این طرح در صحن علنی مجلس نیست و فقط گفته شده در نوبت رسیدگی اروپایی مانند آنچه در ایران می‌بینیم، می‌توانند حرف‌شنوی از دولت نداشته باشند.

آفرین بر موضوع اخیر خود شما هم همیشه در معرض حمله‌های متعدد هستید.

بله و دیدار با سفیر فرانسه بهانه است؛ مشکل جای دیگری است. من انتقاداتی را مطرح می‌کنم که به مذاق برخی نیروها خوش نمی‌آید و تلافی‌اش را بعد از دیدار با سفیر درمی‌آورند که آمده ویلای میگوین و من و آبگوشت خورده است. ببینید که در چندسال اخیر چه مشکلاتی را من تجربه کردم. و بعد ماجرای حمله امید حساب من منسود شد و بعد از کلی بازرسی که هیچ مورد خلافی پیدا نشد و همه هزینه‌ها با همه پول‌هایی که جمع شده بود، هم خوانی داشت، حساب من باز شد؛ دوباره بعد از شش ماه حساب بسته شد. بعد از کلی پیگیری گفتند شما باید بروید و نامه‌ای از هلال‌احمر بگردید که این نهاد شما را به رسمیت می‌شناسد؛ منی که سه، چهار سال دهکده امید را پیش برده بودم و تازه می‌گفتند که هلال‌احمر باید شما را به رسمیت بشناسد. این یکی از موضوعاتی است که واقعا من را خسته کرد؛ چه رسد در موضوعات سیاسی که هر اظهارنظر من منشا حمله برخی نیروها می‌شود.

آ حرف بیاانی؟

تندرخوا چشم‌بیندن من را ندارند و ناراحت می‌شوند که زیباکلام مدام نسبت به سیاست‌های آنها انتقادی می‌کند، وگرنه یک دیدار ساده با یک سفیر که حرف‌های خیلی عادی‌ای هم ردوبدل شده است، هیچ حساسیت ویژه‌ای ندارد و حتی همان‌هایی که به من حمله می‌کنند هم این را می‌دانند.

پس ایجاد ساختار نظارتی مناسب بحث مهمی است. او همچنین با انتقاد از اینکه قیمت‌گذاری‌ها در اقتصاد ما دستوری است، عنوان کرد: «این‌گونه قیمت‌گذاری موجب رانت و فساد در اقتصاد می‌شود که این موضوع در بازار سرمایه نیز خودش را نشان می‌دهد.»

مصطفی طاهر، نماینده زنجان نیز درباره وضعیت بازار بورس، گفت: «سیاست‌های غلط دولت قبل باعث وضعیت فعلی بورس و ازبین‌رفتن اعتماد مردم شد. وزیر اعلام کرد که باید برای برگرداندن اعتماد مردم ثبات اقتصادی ایجاد شود که این به تهنایی قابل قبول نیست و اقدام عملی لازم است.»

غنی نظری، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس نیز خطاب به وزیر اقتصاد گفت: «سرمایه مردم در این بازار دود شد. آقای خاندوزی شما چه کاری برای اقشار مختلف مردم در این بازار انجام دادید؟ شما می‌گویید اظهارنظر نمایندگان و متخصصان باعث زیرش بورس می‌شود. این چه بورسی است که با یک اظهارنظر این‌گونه دچار تغییراتی می‌شود.»

وزیر اقتصاد: ام‌دی‌عاملر بانک‌ها تعهد کردیم
وزیر اقتصاد همچنین پس از اظهارنظرهای نمایندگان گفت: «متأسفانه در این مدت در بخش بانکی کوتاهی نظارتی وجود داشته است اما از مدیران عامل بانک‌های دولتی تعهد گرفته‌ایم که به هیچ عنوان به حوزه سفته‌بازی‌ها و سوداگری‌های بازارهای دارایی ورود نکنند. دغدغه مشترک دولت و مجلس شورای اسلامی این است که این ضعف نظارتی که در گذشته بوده رفع شود.»

او همچنین به موضوع تزییق و برداشت بازار اوراق اشاره کرد و افزود: «در اصل این دو موضوع رقب یکدیگر نیستند ولی عده‌ای احساس می‌کنند که این‌گونه است اگرچه به دلیل توجهی که به حمایت از بازار سرمایه و سهام‌داران داریم تلاش است که دولت کسری بودجه سال ۱۴۰۰ را از طریق بازار بورس جبران نکند.»

رئیس مجلس هم پس از سخنان خاندوزی از دولت و وزیر اقتصاد خواست که هرچه سریع‌تر وضعیت بازار سرمایه را ساماندهی کنند.

محمدباقر قالیباف گفت: «ما توقع داریم بانک مرکزی در این حوزه با دیگر

بخش‌ها هماهنگ باشد و سیاست‌های دولت هم مشخص، شفاف و روشن باشد. رئیس‌جمهور قول داده بود که سیاست‌های روشن اقتصادی را به مجلس اعلام کند. این کار انجام شد چراکه این مهم توقع مجلس از دولت

است. او همچنین به خاندوزی گفت که از شما انتظار داریم به این مباحث توجه کنید و ابزار پوشش ریسک بورس و حمایت از سهام‌داران خرد را

مورد توجه قرار دهید.

ادامه در صفحه ۳